

**Ocena rozprawy na stopień doktora nauk medycznych lek. med. Bartosza Ścieszki pt.:
„Skuteczność doszkliskowej terapii anti-VEGF w postaci wysiękowej zwyrodnienia plamki
związanego z wiekiem u pacjentów z przyleganiem szkliskowo-plamkowym.”**

Tematem rozprawy doktorskiej lekarza Bartosza Ścieszki jest analiza skuteczności doszkliskowej terapii anti-VEGF u pacjentów z wysiękową postacią zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem (ang. Wet Age Related Macular Degeneration – AMD) oraz współistniejącym przyleganiem szkliskowo-plamkowym (ang. Vitreomacular Adhesion – VMA). Według raportów Światowej Organizacji Zdrowia (ang. World Health Organization – WHO) AMD jest najczęstszą przyczyną nieodwracalnego pogorszenia widzenia w krajach rozwiniętych. Badania przeprowadzone w Łodzi w 2012 roku wykazały, że AMD występuje u 4,3% osób dorosłych w wieku 35 + i jest najczęstszą przyczyną nieodwracalnego pogorszenia widzenia w tej grupie. Postać wysiękowa (wet AMD) charakteryzuje się szybkim przebiegiem i znacznym pogorszeniem widzenia związanym z powstaniem pod siatkówką neurosensoryczną patologicznej błony neowaskularnej (ang. Choroidal neovascularization – CNV). Jedynym skutecznym leczeniem wet AMD jest terapia anti-VEGF w postaci iniekcji do ciała szklistego oka, która jest stosowana na świecie od 2004 roku. Od 2015 roku w Polsce mamy „Program lekowy leczenia wysiękowej postaci zwyrodnienia plamki żółtej siatkówki” co zapewnia pacjentom leczenie na światowym poziomie. Przyleganie szkliskowo-plamkowe (VMA) definiuje się jako niepełne, nieprawidłowe odłączenie ciała szklistego od tylnej granicy błony wewnętrznej siatkówki w obszarze plamki żółtej. Według licznych badań VMA jest

częstsze w oczach z AMD i może wpłynąć na gorszą odpowiedź w trakcie leczenia preparatami anty-VEGF.

Uważam, że koncepcja Doktoranta w zakresie analizy podjętego problemu jest w pełni uzasadniona, a zastosowane w rozprawie metody badawcze zostały trafnie dobrane. Przedstawiona do oceny praca obejmuje 111 stron i ma klasyczny układ. Dokumentacja graficzna rozprawy zawiera 29 rycin oraz 57 tabel zawartych w tekście pracy. Piśmiennictwo zawiera 97 pozycje, zarówno autorów polskich i zagranicznych, które są umiejętnie wykorzystane.

Na wstępie autor omawia wybrane zagadnienia kliniczne AMD i VMA. Opisuje procedury diagnostyczne i terapeutyczne – ich cele, metody oraz dokonuje przeglądu piśmiennictwa z punktu widzenia tematyki pracy.

Doktorant realizuje cel pracy, jakim jest ocena skuteczności terapii anty-VEGF u pacjentów z wet AMD i współistniejącym VMA a w szczególności określenie czy współistniejące VMA u pacjentów z wet AMD wpływa na skuteczność terapii anty-VEGF w porównaniu do grupy kontrolnej oraz określenie najlepszego schematu terapii anty-VEGF u pacjentów z wet AMD i współistniejącym VMA w pierwszych 12 miesiącach terapii.

Badanie obejmowało analizę 53 oczu, pacjentów zakwalifikowanych do leczenia w ramach programu lekowego wet AMD, diagnozowanych i leczonych w Oddziale Okulistycznym Miedziowego Centrum Zdrowia w Lubinie w latach 2016-2020. Wśród badanych było 28 kobiet i 24 mężczyzn, średni wiek pacjentów wynosił 75,5 lat. Materiał badawczy obejmował 23 oczy z wet AMD i współistniejącym VMA, grupa porównawcza obejmowała 30 oczu z wet AMD bez VMA.

Wyniki badań Doktoranta wykazały, że w początkowym etapie leczenia, kiedy iniekcje były podawane w schemacie sztywnym co 30 dni w obu grupach doszło do zmniejszenia

grubości siatkówki oraz cech regresji aktywności CNV. Poprawa wystąpiła u 82,6% pacjentów z VMA i u 100% z grupy kontrolnej. W dalszym etapie, kiedy doszło do wydłużenia przerw między iniekcjami do 60 dni, zaznaczył się wyraźny podział. Pogorszenie wystąpiło u 69,6% pacjentów z VMA i tylko u 20% w grupie kontrolnej. W ostatnim etapie badania, po 12 miesiącach terapii regres wystąpił u kolejnych pacjentów z VMA, a parametry aktywności CNV uległy zwiększeniu nie wykazując już różnicy istotnej statystycznie w stosunku do badania przed rozpoczęciem terapii. W grupie kontrolnej efekt był zdecydowanie lepszy a cechy aktywności CNV były obecne tylko u 16,7% pacjentów. Wszystkie wyniki badań przedstawiono bardzo szczegółowo i udokumentowano z dokładnymi parametrami zaawansowanej analizy statystycznej. Ta część pracy zajmuje 32 strony i jest bardzo mocną stroną ocenianej rozprawy.

W dyskusji zawartej na 4 stronach Doktorant omawia w sposób uporządkowany uzyskane przez siebie wyniki. Pracę kończą 4 wnioski sformułowane w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i mieszczące się w ramach tematu pracy.

Kończąc ocenę merytoryczną rozprawy doktorskiej lekarza Bartosza Ścieszki, pragnę zwrócić uwagę na jedną usterkę, którą z obowiązku recenzenta przytaczam: w dyskusji zabrakło porównania wyników własnych z badaniami innych autorów. Usterka ta nie zmienia istoty i wagi merytorycznej treści przedstawionej rozprawy doktorskiej. Uważam, że temat ocenianej rozprawy doktorskiej jest wysoce użyteczny i bardzo aktualny.

Reasumując stwierdzam, że przedstawiona do recenzji rozprawa na stopień doktora nauk medycznych lekarza Bartosza Ścieszki stanowi znaczący wkład do reprezentowanej dziedziny wiedzy. Praca napisana jest w sposób przejrzysty co świadczy o zrozumieniu i dużej wiedzy autora w zakresie podjętego problemu. Cel rozprawy zgodnie z założeniami został

osiągnięty, a wyniki badań autora rozprawy mają znaczenie nie tylko teoretyczne ale przede wszystkim praktyczne.

Rozprawa doktorska lek. med. Bartosza Ściszi pt.: „Skuteczność doszkliskowej terapii anti-VEGF w postaci wysiękowej zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem u pacjentów z przyleganiem szkliskowo-plamkowym.” spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym, oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. Zm.) i wnioskuje o jej dopuszczenie do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

*Dr hab. n. med.
Michał Szymon Nowak
specjalista chorób oczu
1954782*